

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет психології

Кафедра педагогічної та вікової психології

ПРАКТИКА РОБОТИ ШКІЛЬНОГО ПСИХОЛОГА

ПРОГРАМА

**вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів напрямку 6.030102 – Психологія**

(Шифр за ОПІ ПП 5.12.5В)

Дніпро 2018

Розроблено та внесено: Дніпровським національним університетом імені
Олеся Гончара

Розробник програми: Опихайло О.Б. – кандидат психологічних наук, доцент
кафедри педагогічної та вікової психології

Обговорено та схвалено Науково-методичною комісією за напрямом
підготовки/спеціальністю 6.030102 – Психологія

“__” _____ 2018 року, протокол №

Голова _____ (Носенко Е.Л.)

“__” _____ 2018 року

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни “Практика роботи шкільного психолога” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.030102 – Психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є цілі та задачі роботи психолога у школі, функції та засоби реалізації шкільним психологом своєї діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, педагогічна психологія, вікова психологія, диференційна психологія, соціальна психологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальне уявлення про психологічну службу в закладах освіти.
2. Питання теорії та практики особистісно-зорієнтованого навчання у дошкільному навчальному закладі.
3. Учень як клієнт психологічної консультації.
4. Педагогічний колектив та батьки як клієнти психологічної консультації.
5. Психологічна служба у вищих навчальних закладах.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчання у школі – це не лише засвоєння знань учнями, але й постійна взаємодія дитини, батьків, учителя. Ця взаємодія передусім має бути спрямована на розвиток дитини, на створення найбільш сприятливих умов для її адаптації у навчальному закладі. На основі психологічного дослідження особливостей розвитку дитини психолог може встановити причини її неуспішності, охарактеризувати відхилення у поведінці, а відтак надати практичні рекомендації щодо їх подолання. Саме психолог може допомогти виявити на ранніх етапах можливі конфліктні ситуації у дитячих колективах, з'ясувати причини ускладнень у стосунках дитини та вчителя, знайти шляхи їх подолання. Крім того, робота психолога повинна бути спрямована на встановлення доброзичливих та відкритих взаємовідносин між учителем та батьками. Робота психолога є успішною, якщо дитина комфортно почуває себе в школі та із задоволенням її відвідує, а вчитель впевнений у тому, що у разі потреби він може отримати кваліфіковану допомогу.

Мета курсу: розкрити особливості психологічної служби в школі, визначити наукові, прикладні та практичні аспекти роботи шкільного психолога, основні види діяльності психолога у закладах освіти, допомогти студентам оволодіти техніками індивідуальної та групової роботи з представниками різних вікових категорій.

Задачі вивчення дисципліни: надання систематизованого уявлення про особливості роботи психологічної служби в закладах освіти; ознайомлення суб'єктів навчання з основними видами діяльності психолога в школі; особливостями роботи з учнями та педагогічним колективом як клієнтами психологічної консультації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** наукові та практичні аспекти роботи шкільного психолога, психодіагностичні та психокорекційні задачі роботи психолога в школі;

вміти: користуватися методами психодіагностики та психокорекції відхилень у розвитку учнів; користуватися методами роботи з педагогічним колективом і батьками.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальне уявлення про психологічну службу в закладах освіти. Загальні питання організації й діяльності психологічної служби в закладах освіти. Науково-організаційні питання шкільної психологічної служби. Взаємозв'язок науки й практики в шкільній психологічній службі. Основні види діяльності психолога в закладах освіти. Психічні можливості і резерви віку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Питання теорії та практики особисто-зорієнтованого навчання у дошкільному навчальному закладі. Психологічні проблеми навчання дошкільників. Індивідуалізація навчально-виховного процесу. Специфіка діяльності психолога в дитячому садку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Учень як клієнт психологічної консультації. Методи отримання інформації про учня в школі. Індивідуальний підхід, як основний принцип служби. Робота психолога з молодшими школярами. Робота психолога з учнями середнього шкільного віку. Робота психолога з учнями старшого шкільного віку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Педагогічний колектив та батьки як клієнти психологічної консультації. Робота шкільного психолога з педагогічним колективом. Робота шкільного психолога з батьками. Психологія консультування керівників закладів середньої освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Психологічна служба у вищих навчальних закладах. Психологічні проблеми студентів.

3. Рекомендована література

1. Шафоростов І.М. Посібник до вивчення курсу «Практика роботи шкільного психолога»: Для студ. ДНУ спец. «Психологія»; ДНУ ім. О. Гончара. – Д.: РВВ ДНУ, 2010. – 16 с.

2. Божович Л.И. Проблемы формирования личности: Избранные психологические труды / Под ред. Д.И. Фельдштейна. – М.: Московский психолого-социальный институт, Воронеж НПО «МОДЭК», 2001. – 352 с.
3. Детская практическая психология: Учебник / Под ред. проф. Т.Д. Марцинковской. – М.: Гардарики, 2000. – 255 с.
4. Лютова Е.К. Шпаргалка для родителей: Психокоррекционная работа с гиперактивными, агрессивными, тревожными и аутичными детьми / Е.К. Лютова, Г.Б. Моница. – СПб.: Издательство «Речь», 2007. – 136 с.
5. Максименко С.Д. Готовність дитини до навчання / Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. – К.: Мікрос-СВС, 2003. – 112 с.
6. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования: Учебное пособие для студентов вузов и практических работников. – М: ТЦ «Сфера», 2000. – 448 с.
7. Овчарова Р.В. Технологии работы школьного психолога с педагогическим коллективом. – Курган, 2006. – 187 с.
8. Потапова А.В. Детская психологическая служба. Курс лекций. Часть II / А.В. Потапова, С.К. Нартова-Бочавер. – М.: МОСУ, 2001. – 122 с.
9. Практическая психология образования; Учебное пособие 4-е изд. / Под редакцией И.В. Дубровиной. – СПб.: Питер, 2004. – 592 с.
10. Психологические программы развития личности в подростковом и старшем школьном возрасте / Под. ред. И.В. Дубровиной. – Екатеринбург: Деловая книга, 2000. – 128 с.
11. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании. – М.: Владос, 2005. – 214 с.
12. Чиркова Т.И. Психологическая служба в детском саду: Учебное пособие для психологов и специалистов дошкольного образования. – М.: Педагогическое общество России, 2000. – 224 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – відповіді на практичних заняттях, тестові завдання, підготовка звітів про проведення визначених методик.